

Nikolaj Vasiljevič Gogol - Revizor

Část A

Téma

- To, jak se pod vlivem peněz se ničí charakter lidí

Další dílčí motivy

- Ruská společnost v 19. st. - úplatky, absolutistický systém, cenzura

Hl. a vedl. postavy

- Chlestakov - ústřední postava, revizor, bezvýznamný úředník z Petrohradu, nic pořádně nedokázal, cestuje se svým příbuzným a zastaví se se svým sluhou ve městě, využije potom situace (považují ho ostatní za revizora)
- Sluha Osip - "sluha", jeho pán mu moc neplatí, mazaný člověk, protřelý, drzý, realistický, na rozdíl od svého pána si dokáže v životě poradit, dostává ho často z průserů - rychlý odjezd na konci jeho pána dostalo ze žaláře
- Hejtman - "šerif" města, k obyvatelům se chová tvrdě, šikanuje je, musí mu dodávat různé zboží, za což jim neplatí, je velmi vypočítavý, je strašně hloupý
- Hejtmanova manželka - také moc chytrosti neprobrala, se svou dcerou sousedí o pozornost Chlestakova
- Soudce - nebere úplatky peněžní, ale spíš fyzické (štěnata, housata), dělá věci dobré pro něj
- Poštovní Špekin - jeví se prostoduchý, ale napadne ho otevírat dopisy, na některé věci dokáže přijít sám
- "Místní trdla", nekňubové, Bobčinskij a Dobčinskij - přijdou s informací, která není pravdivá

Časoprostor

- 30. léta 19. století
- Nepřesně určená ruská gubernie, není známá
- Celý příběh se odehrává během 24 hodin

Děj

- Revizor = státní úředník, co přijel na inspekci (jiný význam než dnešní)

- Hejtmanovi přichází dopis od známého úředníka z Petrohradu, že má přijet do jejich městečka revizor v utajení, on začne tlačit na místní honoraci - hlavní představitele - aby udělali pořádek ve svých institucích (soud, škola, nemocnice), do toho přijdou 2 statkáři a oznámí, že se v hostinci ubytoval nějaký podezřelý člověk, je tam už 2 týdny a vznikne myšlenka, že to pravděpodobně bude revizor
- Chlestakov tam je z jiného důvodu - chce odcestovat, ale nemá peníze, Hejtman jde k němu a Chlestakov rychle na hru přistoupí
- Hejtman mu nabídne přestěhování k němu domů, vše mu půjčuje, dovoluje, kam následně přicházejí ostatní významní lidé a nabízejí mu úplatky, jen kupci a obchodníci nejdou za Chlestakovem, protože si přejí změnu
- U večere se mluví o všem možném, hejtmanova žena flirtuje s Chlestakovem, jemu se líbí její dcera, lidé mu skáčou na vymyšlené věci (napsal Robinsona Crusoa, zná se s carem, zná se s Puškinem)
- Jenom sluha pochopí Chlestakova, že mu to moc dlouho nevydrží a snaží se jej přesvědčit to vše ukončit, ale Chlestakov se začne dvořit o dceru hejtmana a ze srandy jí požádá o ruku, z čehož je hejtman rád, protože bude mít člověka na úřadě v Petrohradu
- Chlestakov požádá hejtmana, aby si mohl k příbuznému zajistit požádání k sňatku, hejtman mu vyhoví, dá mu nejrychlejší koně, Chlestakov v noci píše dopis svému příteli v čem vše popisuje, dělá si z ostatních randu, nechá to poslat přes Osipa, ale ten ráno po jejich odjezdu čte ostatním dopis, hejtman je ze všeho vyřízený
- Do města za hejtmanem přichází četník se vzkazem od skutečného revizora, který přijel v dostavníku, že se ubytoval v hostinci a chce, aby za ním hejtman přišel
- Všichni se zhrozí, protože hodně peněz dali Chlestakovi
- Příběh přejímá od Puškina, se kterým se Gogol znal, který se Puškinovi skutečně stal

Kompoziční výstavba

- Lit. druh - epika
- Lit. žánr - satirická komedie (5 jednání)
- Lit. forma výrazová - drama
- Lit. forma z pohledu vyprávěče - er forma

Kompozice

- 5 dějství
- Dobré charakteristiky postav (každá postava má styl mluvy podle společenské vrstvy)
- Přímá řeč
- Archaismy, historismy

Část B - kontext autorovy tvorby

Nikolaj Vasiljevič Gogol

- Realismus, přelom 1. a 2. půlky 19. st.
- (dnešní) Ukrajinec
- Od mládí tendence k herectví
- Žil hlavně v Petrohradu, ale cestuje
- Znal se s Puškinem
- Dlouho byl úředníkem
- Ostrý kritik společnosti
- Při první hře Revizora byl přítomen car, ze kterého měl strach, ale nakonec se mu hra líbila

Další známá díla

- Mrtvé duše

Doba vzniku díla

- Realismus (realis, reálné)

Další autoři

- Rusko
 - Fjodor Michajlovič Dostojevskij - Zločin a Trest
 - Lev Nikolajevič Tolstoj - Vojna a mír, Anna Kareninová
 - Anton Pavlovič Čechov - Chameleon
- Francie
 - Honoré de Balzac
 - Emil Zola - Zabiják
 - Guy de Maupassant - Kulička
- Anglie
 - Charles Dickens - Oliver Twist